

Ändrat förslag till rådets beslut om det särskilda programmet 2002–2006 för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration med syfte att integrera och stärka det europeiska området för forskningsverksamhet

(2002/C 51 E/09)

(Text av betydelse för EES)

KOM(2001) 594 slutlig — 2001/0122(CNS)

(Framlagt av kommissionen den 18 oktober 2001)

Den 30 maj 2001 (EGT ... – KOM(2001) 279 – 2001/0122(CNS)) antog kommissionen sitt förslag till beslut om det särskilda programmet "Att integrera och stärka det europeiska området för forskningsverksamhet" som del av den serie förslag till särskilda program som skall tjäna till genomförandet av ramprogrammet 2002–2006.

Detta förslag ändras härmed på följande sätt:

1. Bilaga I, avsnitt 1.2 (inledning) och avsnitt 1.2 i) skall ersättas med texten i bilaga I till detta ändrade förslag.
2. Bilaga I, avsnitt 1.2, underrubrik ii) *Särskilda forskningsåtgärder för små och medelstora företag* skall omnumreras:

"1.2.2 Särskilda forskningsåtgärder för små och medelstora företag"

3. Bilaga I, avsnitt 1.2, underrubrik iii) *Särskild verksamhet för internationellt samarbete* skall omnumreras:

"1.2.3 Särskild verksamhet för internationellt samarbete"

4. Bilaga II till ovan nämnda förslag ersätts med bilaga II till detta ändrade förslag.

BILAGA I

1.2 Särskild verksamhet som omfattar ett bredare forskningsområde

Verksamheten under denna rubrik skall komplettera forskning inom de prioriterade tematiska forskningsområdena och skall omfatta följande:

- Att förutse EU:s tekniska och vetenskapliga behov
- Särskilda forskningsåtgärder för små och medelstora företag
- Särskild verksamhet för internationellt samarbete

1.2.1 Att förutse EU:s tekniska och vetenskapliga behov

Denna verksamhet har en viktig egen roll i ramprogrammets 2002–2006 övergripande arkitektur. De omfattar gemensamma genomförandelösningar och bidrar till den kritiska massa som behövs för att garantera effektivitet och flexibilitet inom sådan forskning som är av särskild vikt för de grundläggande målen för gemenskapens forskningsverksamhet och som berör ett brett spektrum av behov som inte kan tillfredsställas inom ramen för de prioriterade temaområdena. I synnerhet skall denna verksamhet syfta till följande:

- Att främja utveckling och genomförande av gemenskapspolitiken (varvid man bör bevaka både framtida unionsmedlemmars och de nuvarande medlemsstaternas intressen), och att övervaka dess effekter.
- Att undersöka nya och kommande vetenskapliga och tekniska problem och möjligheter, inte minst inom ämnesövergripande och tvärvetenskapliga forskningsområden, där åtgärder på europeisk nivå är lämpliga med tanke på möjligheterna att utveckla strategiska positioner i fråga om spjutspetskunskap och på nya marknader, eller att förutsäga stora frågor som det europeiska samhället kommer att ställas inför.

Gemensamt för dessa verksamheter är att de kommer att genomföras under en flerårsperiod, och anpassas direkt till de viktigaste berörda parternas behov och synpunkter (t.ex. beslutsfattare, industrins användargrupper, forskningsgrupper som bedriver forskning vid frontlinjen osv.). De skall genomföras parallellt med en årlig programmekanism för fastställande av särskilda prioriteringar, som motsvarar behov som uppdagas och omfattas av ovan nämnda målsättningar.

Prioriteringar som fastställs på detta sätt kommer sedan att tas med i arbetsprogrammet för det särskilda programmet, tillsammans med de prioriteringar som fastställts utgående från målsättningar i andra delar av programmet. De kommer att uppdateras regelbundet. Detta kommer att leda till att budgeten för denna verksamhet under hela genomförandeperioden löpande kan anslås för de särskilda prioriteringar som uppdagas.

Programmeringen kommer att utföras av kommissionen, utgående från förslag som inkommit i samband med en omfattande konsultation av berörda parter i EU och de länder som är associerade till ramprogrammet beträffande frågor som bör behandlas.

De forskningsverksamheter som anges nedan och som har valts ut utgående från behov som redan kan fastställas i dag kommer att kunna förfoga över en budget på 440 miljoner euro. Detta motsvarar 50 % av de medel som avsatts för all verksamhet under denna rubrik. De övriga 50 % kommer att anslås för forskningsverksamhet som skall definieras under loppet av det särskilda programmets löptid.

i) Forskning med inriktning på politikområden

Verksamheten under denna rubrik syftar främst till att ge stöd till följande:

- Genomförandet av gemensam politik som t.ex. den gemensamma jordbruks- och fiskepolitiken.
- Uppnåendet av gemenskapens politiska mål, i synnerhet de som fastställts för sjätte miljöhandlingsprogrammet ⁽¹⁾ och grönboken *Mot en europeisk strategi för trygg energiförsörjning* ⁽²⁾ samt vitboken om gemenskapens transportpolitik ⁽³⁾, och för områden som folkhälsa och konsumentskydd, jämställdhet mellan könen, regional utveckling, handel, utvidgning, yttre förbindelser och utvecklingshjälp samt inrikes- och rättsliga frågor.
- Uppnåendet av andra viktiga gemenskapsmål, t.ex. de som Europeiska kommissionen fastställt för sin femåriga mandatperiod eller de som kan härledas från de politiska riktlinjer som Europeiska rådet fastställt, t.ex. i Lissabonstrategin, beträffande ekonomisk politik, inom områdena för informationssamhället och e-Europe, företag, inre marknaden och konkurrenskraft, social- och sysselsättningspolitik, utbildning och kultur, samt de statistiska verktyg och metoder som krävs.

⁽¹⁾ KOM(2001) 31.

⁽²⁾ KOM(2000) 769.

⁽³⁾ KOM(2001) 370.

Flerårig programmering

Den fleråriga programmeringen av denna verksamhet kommer att grundas på yttranden från de berörda vetenskapliga kommittéer som har att göra med den politik det är fråga om. Programmeringen kommer att genomföras med hjälp av en användargrupp bestående av olika avdelningar inom kommissionen. Dessa kommer vid behov också att kunna anlita en oberoende rådgivningsstruktur bestående av framstående experter inom forskning och näringsliv. Användargruppen kommer att bedöma de förslag som inkommer avseende ämnen som skall tas upp. Därvid utgår den från följande kriterier:

- Förslagets bidrag till formulering och utveckling av strategier (t.ex. kopplingar till rättsaktsförslag som förbereds eller viktiga tidsfrister inom området).
- Deras potentiella bidrag till utvecklingen av EU:s konkurrenskraft, förstärkningen av dess vetenskapliga och tekniska bas samt fullbordandet av det europeiska området för forskningsverksamhet, inbegripet en effektiv integration av kandidatländerna.
- Europeiskt mervärde, i synnerhet utgående från forskning som genomförts i medlemsstaterna på de berörda ämnesområdena.
- De föreslagna forskningstemanas och tillvägagångssättens vetenskapliga betydelse och genomförbarhet.
- Garanti för en lämplig uppgiftsfördelning och för synergivinster mellan denna verksamhet och Gemensamma forskningscentrets direkta åtgärder till stöd för gemenskapens politik.

I en krissituation som kräver brådskanie och oförutsedda forskningsinsatser kan programstrukturen komma att ändras med hjälp av ett särskilt förfarande för oförutsedda situationer, utgående från samma utvärderingskriterier.

Första forskningsprioriteringar

Den programmetod som beskrivs ovan har tillämpats för att fastställa politikrelaterade forskningsprioriteringar som motsvarar behov som redan nu kan urskiljas. I denna första tillämpning har man utgått från förslag till ämnesområden som lagts fram av kommissionens avdelningar, och vid behov rådfrågat de berörda vetenskapliga kommittéerna. Man har också tagit hänsyn till unionens allmänna mål, så som de fastställts i slutsatserna från Europeiska rådets möten. De prioriteringar som fastställts på detta sätt kommer att tas med i arbetsprogrammet i början av programperioden.

De har delats in i grupper med utgångspunkt från följande typer av åtgärder, inom ramen för en struktur som skall garantera största möjliga synergi mellan olika politiska krav och vetenskapliga resultat, och som sammanfattar och kompletterar de prioriterade temaområdena:

- Hållbar förvaltning av Europas naturresurser. Forskningen inom detta område motsvarar politiska behov som i första hand har att göra med att modernisera den gemensamma jordbruks- och fiskepolitiken och göra den mer hållbar, samt att främja landsbygdsutvecklingen och skogsbruket. Denna forskning skall särskilt inriktas på följande:

Utveckling av en grund för strategier för att främja hållbart, kvalitetsinriktat jordbruk; utformning av multifunktionella modeller för hållbart jord- och skogsbruk och bedömning av deras fördelar och inverkan på handeln; förbättrade verktyg för prognostisering och bedömning av internationella strategier och marknader för jordbruket, inbegripet tillhörande avtal, samt av den gemensamma jordbrukspolitik; miljöeffekterna av produktionssystem baserade på jordbruk, fiske och vattenbruk, inbegripet andra jordbruksprodukter än livsmedel, samt samspelet mellan dessa; beskrivning av geografiska enheter och de drivkrafter som påverkar deras förändring, i syfte att bedöma landsbygdsutvecklingen och tillhandahålla redskap för stöd till miljökonsekvensbedömningar; utveckling av redskap för att bedöma och övervaka djurs hälsa och välfärd.

Utveckling av alternativa metoder inom fiskeriförvaltning, genom bättre kunskap om de viktigaste biologiska och selektionsrelaterade parametrarna i ett ekosystemrelaterat sammanhang; integration av fleråriga, artövergripande och socioekonomiska aspekter samt bedömning av osäkerhetsfaktorer; förbättrade metoder för övervaknings- och kontrollmetoder; utveckling av en bas för strategier för främjande av hållbart vattenbruk genom förebyggande av sjukdomar, mångsidigare produktionssystem och bättre skötsel.

Bättre kunskap om hur ekosystemen på land och i vattnet är uppbyggda och fungerar, inbegripet bedömning av markfunktioner och nedbrytningsprocesser; verktyg för mätning av vattenkvalitet och föroreningskoncentrationer, och för att bedöma möjligheter till förbättring; integrerad bedömning av luftförorening; strategisk bullerkartläggning.

- Hälsa, säkerhet och möjligheter för Europas människor. Forskningen inom detta område utgår från politiska behov som främst berör genomförandet av den europeiska sociala agendan, folkhälsa och konsumentskydd samt skapandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Denna forskning skall särskilt inriktas på följande:

Metoder för att bedöma behovet av social- och konsumentpolitiska åtgärder, inbegripet aspekter av kundernas tillfredsställelse, illojala metoder och inverkan av övrig EU-politik, samt sådana åtgärders prestanda och effekter; arbetsmarknadens omvandling och kostnaderna för ett "icke-socialt" Europa, utveckling av samordnade metoder och en jämförbar europeisk kunskapsbas för strategier som skall garantera hållbara pensions- och hälsovårdssystem, inte minst mot bakgrunden av demografiska förändringar och åldrande; utveckling av bättre riskbedömningsmetoder, inbegripet testmetoder för kemiska ämnen som inte omfattar djurförsök, åtgärder relaterade till produktsäkerhet, samt information om nya hot mot konsumenters och arbetstagares hälsa och säkerhet.

Jämförande bedömning av faktorer som påverkar hälsan, t.ex. kost och könsrelaterade och socioekonomiska faktorer, samt av hälsojourer och elektroniska hälsosystem, metoder för kvalitetsbedömning av medicinska ingrepp; utveckling av förbättrade metoder för mätning av omfattning och förståelse för smittvägar hos uppkommande, ovanliga och smittsamma sjukdomar, inbegripet ett internationellt perspektiv; utveckling av säkra och tillförlitliga metoder för blodgivning och organtransplantation samt lagring och användning av blod och organ; metoder för bedömning av funktionsnedsättnings utbredning och socioekonomiska följder.

Jämförande forskning om faktorer som påverkar migration och flyktingströmmar, inbegripet illegal invandring och människohandel, bättre metoder för att förutse brottstendenser och deras orsaker och för att bedöma effekterna av brottsförebyggande strategier; bedömning av nya utmaningar i samband med kampen mot olaga narkotikaanvändning.

- Att bidra till den ekonomiska potentialen och sammanhållningen i en utvidgad och mer integrerad Europeisk union. Forskningen inom detta område skall främst inriktas på de behov som uppkommer inom politik som rör den europeiska ekonomins konkurrenskraft, dynamik och integration i samband med utvidgning, globalisering och Europas handelsrelationer med den övriga världen. Denna forskning skall särskilt inriktas på följande:

Bättre metoder för att bedöma ekonomisk effektivitet och samhällsrelaterade effekter av finans- och skattepolitiken, samt hur integrationen av finansmarknader bidrar till den ekonomiska utvecklingen inom euro-området; sammanhållningspolitikens inverkan på en hållbar regional utveckling; hur effektiva strategier för hållbar utveckling är inom olika viktiga näringslivssektorer samt bioteknikens ekonomiska och industriella inverkan; standardiseringsmetoder som ett verktyg för att främja strategierna för den inre marknaden samt för att stärka gemenskapens handelspolitiska ställning och avtal för ömsesidigt erkännande.

Utveckling av grundstenen för en omfattande strategi för transportsäkerhet (i synnerhet för flygtrafik); utveckling av verktyg, indikatorer och driftsparametrar för prestandabedömning av hållbar transport och hållbara energisystem (ur ekonomisk, miljömässig och samhällelig synvinkel), för att övervaka framstegen i ett utvidgat Europa; prognostiseringsverktyg som förbinder socioekonomiska och tekniska aspekter och kostnadseffektiv spårning av datakällor för energi och transport, i syfte att validera föreslagna åtgärder, inbegripet tekniska och marknadsbaserade åtgärder, och för att bidra till utvecklingen av innovativ politik och innovativa strategier som garanterar hållbarhet på medellång och lång sikt.

Bedömning av metoder för hantering och skydd av digital identitet och digitala tillgångar; bedömning av politik, strategier och bästa praxis för främjande av allmän och säker tillgång till informationssamhället, jämförelse av styrelseprocesserna för rekonstruktion av bästa praxis och för att förbättra den offentliga tjänstesektorn; e-utbildning och liknande inlärningsprogram, inbegripet livslångt lärande; konsumentskydd i samband med informations- och kommunikationstjänster; metoder för bedömning av skador och strategier för konservering för att skydda kulturarv; utveckling av avancerade metoder för att förbättra kvaliteten på den statistik som utarbetas av Europas statistiksystem och göra den mer lättillgänglig och främja dess spridning.

Man kommer också att samordna behandlingen av forskningsfrågor som berör flera olika politikområden, t.ex. i fråga om mätning och konsekvensbedömning av demografiska förändringar och, mer allmänt, utvecklingen av statistik och indikatorer som kan vara av relevans för politiken.

ii) *Forskning för att undersöka nya och framväxande vetenskapliga och tekniska problem och möjligheter*

Forskningen inom detta område skall svara mot behoven på vissa nya tvärvetenskapliga och mångvetenskapliga områden eller på områden där kunskaperna är mest utvecklade, förutsatt att dessa områden omfattas av gemenskapsforskningens legitima uppgiftsområden. Dessutom skall den svara mot behovet av att möta oväntade förändringar av stor betydelse. Genom att sammanföra resurser från hela EU skall man föra fram den europeiska forskningen till en ledande position och bana väg för eller skapa nya vetenskapliga och tekniska utvecklingar. Detta skall främja utbytet av idéer mellan universitetsvärlden och näringslivet och göra det lättare att utnyttja Europas forskningsfördelar för att utveckla ett dynamiskt, kunskapsbaserat samhälle.

Till en början skall följande verksamhetsområden främjas:

- Forskning för att snabbt bedöma nya upptäckter och nyupptäckta fenomen som kan förebåda framväxande risker eller problem av stor betydelse för Europas samhällen, och för att finna lämpliga lösningar på dessa.
- Forskning på nya kunskapsområden och om framtida teknik, bland annat inom tvärvetenskapliga områden. Denna forskning är mycket innovativ och omfattar därför även stora (tekniska) risker. Forskningsverksamheten skall vara öppen för nya idéer med stor potential för betydande effekter på näringslivet och/eller samhället eller för långsiktig utveckling av Europas forskningskapacitet.

Förslagen kommer att bedömas utgående från vetenskaplig kvalitet, potential för framtida inverkan och, inte minst på det första området, innovation.

Flerårig programmering

De särskilda frågor som forskningsverksamheten inom ovan nämnda kategorier kommer att inriktas på under programmets gång kommer att väljas ut med hjälp av flerårig programmering på grundval av hur angelägna de är och hur sannolikt det är att de i framtiden kommer att vara relevanta för samhället, näringslivet eller ekonomin, och med hänsyn tagen till pågående forskning inom området. Bedömningen av ämnena kommer att genomföras med hjälp av en oberoende rådgivande struktur med sakkunniga på hög nivå från forskning och näringsliv, och skall även omfatta följande kriterier:

- De föreslagna forskningsområdenas potentiella bidrag till innovation och utvecklingen av EU:s konkurrenskraft, förstärkningen av dess vetenskapliga och tekniska bas samt fullbordandet av det europeiska området för forskningsverksamhet, inbegripet effektiv integration av kandidatländerna.
- De föreslagna forskningstemanas och tillvägagångssättens vetenskapliga betydelse och aktualitet.

I en krissituation som kräver brådskanie och oförutsedda forskningsinsatser kan programstrukturen komma att ändras med hjälp av ett särskilt förfarande för oförutsedda situationer, utgående från samma utvärderingskriterier.

iii) Genomförande

Den programmerade verksamheten skall genomföras med hjälp av ansökningsomgångar. Verksamheten skall främst genomföras med följande medel:

- Särskilda riktade projekt med i allmänhet begränsat omfång som bedrivs i partnerskap i en omfattning som är anpassad till de behov som skall täckas.
- Sammankoppling i nätverk av forskningsverksamhet på nationell nivå, där de fastställda målen kan uppnås genom mobilisering av existerande kapaciteter i medlemsstaterna, kandidatländerna och andra associerade stater.

I vissa väl motiverade fall, då målen bäst kan uppnås på detta sätt, kan de instrument som används för de prioriterade tematiska områdena tillgripas i begränsad utsträckning.

Projekten kommer att väljas ut av kommissionen efter att ha bedömts av oberoende experter.

BILAGA II

PRELIMINÄR FÖRDELNING AV BELOPPET

Åtgärdstyp	Belopp (miljoner euro)
Att integrera gemenskapens forskningsverksamhet ⁽¹⁾	12 055 ⁽²⁾
<i>Prioriterade tematiska forskningsområden</i>	10 425
Genforskning och bioteknik för förbättrad hälsa	2 000
Informationssamhällets teknik (IST)	3 600
Nanoteknik, intelligenta material och nya produktionsprocesser	1 300
Flyg- och rymdteknik	1 000
Livsmedelssäkerhet och hälsorisker	600
Hållbar utveckling och globala förändringar	1 700
Medborgare och styrelseformer i det europeiska kunskapssamhället	225
<i>Särskild verksamhet som omfattar ett bredare forskningsområde</i>	1 630
Att förutse EU:s tekniska och vetenskapliga behov	880 ⁽³⁾
Särskilda forskningsåtgärder för små och medelstora företag	450
Särskild verksamhet för internationellt samarbete	300
Att förstärka grunden till det europeiska området för forskningsverksamhet	450
Stöd till samordningen av verksamheten	400
Stöd till en samstämmig utveckling av politiken	50
Totalt	12 505

⁽¹⁾ Målet är att minst 15 % av de sammanlagda budgetmedlen i denna rubrik skall anslås för små och medelstora företag.

⁽²⁾ Inbegripet 600 miljoner euro för internationellt samarbete, och inbegripet de belopp som eventuellt omfattas av Europaparlamentets och rådets beslut i enlighet med artikel 169 i fördraget.

⁽³⁾ Varav 440 miljoner euro för de forskningsverksamheter under denna rubrik som anges i bilaga I, och 440 miljoner euro för forskningsverksamheter som identifieras under loppet av genomförandet av det särskilda programmet.